

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 25-РІЧЧЮ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА,
НАУКА ТА ПРАКТИКА:
СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

19-20 ГРУДНЯ 2023
КИЇВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА
ПРАКТИКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною
участю, присвяченої 25-річчю фармацевтичного
факультету Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця

19-20 грудня 2023 року м. Київ

Київ – 2023

УДК 615.03+[378.147:615](06)

Ф 22

Фармацевтична освіта, наука та практика: стан, проблеми, перспективи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 25-річчю фармацевт. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця, 19-20 груд. 2023 р. м. Київ / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Фармацевт. ф-т; уклад. та відп. за вип.: Т. Д. Рева, І. А. Костюк. – Київ, 2023. – 475 с.

ОРГАНІЗАТОР
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КУЧИН Юрій Леонідович, ректор, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – голова організаційного комітету

НАУМЕНКО Олександр Миколайович, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

ЗЕМСКОВ Сергій Володимирович, проректор з наукової роботи та інновацій, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

СКРИПНИК Рімма Леонідівна, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

НІЖЕНКОВСЬКА Ірина Володимирівна, гарант освітньо-професійної програми «Фармація», д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент – відповідальний секретар

Укладачі та відповідальні за випуск

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент

ISBN-978-966-460-165-5

© Т. Д. Рева

© І. А. Костюк

Метою дослідження було визначення можливості розробки національної монографії на траву шавлії блискучої для включення у Державну фармакопею України (ДФУ).

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження була трава шавлії блискучої та визначення можливості розробки національної монографії ДФУ.

Результати. Наразі проведені попередні фітохімічні дослідження трави шавлії блискучої. У результаті досліджень було підтверджено наявність у сировині полісахаридів, флавоноїдів (у тому числі антоціанів), дубильних речовин конденсованої групи, тритерпенових сапонінів та амінокислот.

Ці речовини мають бактерицидну, антитоксичну, протизапальну, протигнильну, спазмолітичну, секретолітичну, кровоспинну, болезаспокійливу, в'язучу, загальнозмінювальну дії.

А тому трава шавлії блискучої може бути використана для створення лікарських засобів з такою дією на основі екстрактів саме цього виду шавлії.

Окрім цього трава шавлії блискучої може бути використана у якості рослинного чаю. Знайде своє застосування ця рослина також у харчовій, парфумерній та косметологічній промисловості.

Окремо треба зазначити, що оскільки цей вид є типовим для України він вже є добре пристосованим до умов навколишнього середовища нашої країни та не вимагає особливо складної агротехніки вирощування. Це надає можливість високоефективно з економічної точки зору вирощувати цю рослину.

Висновки. Трава сальвії блискучої – перспективна, проте наразі недостатньо досліджена сировина, яка потребує проведення поглибленого фотохімічного вивчення. Проведені попередні фітохімічні дослідження свідчать про перспективність подальшого поглибленого вивчення та можливість розробки монографії на сировину шавлії блискучої.

ПОРІВНЯЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВМІСТУ СУМИ ПОЛІСАХАРИДІВ ТА ПОЛІФЕНОЛЬНИХ СПОЛУК У ПЛОДОВИХ ТІЛАХ ТА БІОМАСІ ГРИБА *VERPA BOHEMICA* (KROMBH.) J.

Підченко В.Т.¹, Двірна Т.С.^{1,2}, Лиманюк Д.С.¹

¹ Кафедра фармакогнозії та ботаніки

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

м. Київ, Україна

² Відділ систематики та флористики судинних рослин

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

м. Київ, Україна

Вступ. *Verpa bohemica* (зморшкова шапінка) – вид аскомікотових грибів роду *Verpa* (верпа), що належить до родини *Morchellaceae* (зморшкові). Його також називають «раннім зморшком» або «несправжнім зморшком» через його подібність до справжніх зморшків, зокрема грибів роду *Morchella* (зморшок). У традиційній та народній медицині країн Сходу гриби родини *Morchellaceae*

здавна використовуються для лікування різних хвороб. Дослідження останніх років вказують на антибактеріальні властивості *Verpa bohemica*, зокрема щодо *E.coli*. Зморшкова шапинка широко розповсюджена на території України. У той же час, порівняльні дослідження вмісту різних груп біологічно активних речовин у плодових тілах, зібраних в природі та міцеліальній біомасі, отриманій біотехнологічними методами, відсутні.

Мета дослідження. Встановлення та порівняння вмісту суми полісахаридів та поліфенольних сполук у плодових тілах гриба *Verpa bohemica*, зібраних в природі та міцеліальній біомасі, отриманій методом культивування на рідкому живильному середовищі.

Методи дослідження. Визначення вмісту суми полісахаридів проводили гравіметричним методом та виражали у відсотках від сухої маси. Кількісне визначення поліфенольних сполук проводили спектрофотометрично за методикою Фоліна-Чокальтеу, використовуючи як стандартний зразок розчин галової кислоти та виражали у мг/г. Дослідження проводили у 4х повторностях.

Результати. Полісахариди з плодових тіл та біомаси екстрагували дистильованою водою (співвідношення 1:5) протягом 16 год у сушильній шафі за температури $98,0 \pm 0,1$ °С. Екстракти осаджували 96 % етанолом, осад центрифугували протягом 25 хв при 5000 об/хв і ресуспензували у гарячій дистильованій воді. Отримані фракції полісахаридів висушували до постійної маси при температурі $60,0 \pm 0,1$ °С. Результати гравіметричного дослідження показали, що плодове тіла, зібрані в природі, містять в своєму складі в 1,5 рази більше полісахаридів, ніж міцеліальна маса (9,31 % та 6,21 % відповідно).

Для проведення дослідження вмісту суми поліфенольних сполук використовували метанольні екстракти, які отримували екстрагуванням 1 г біомаси та плодових тіл гриба в 6 мл абсолютного метанолу за температури $4,0 \pm 0,1$ °С протягом 7 діб. До отриманих екстрактів додавали реактив Фоліна-Чокальтеу, який створює комплекси між фенольними сполуками та реагентом (спостерігали забарвлення розчину в синьо-чорний колір). Поглинання отриманих зразків вимірювали на спектрофотометрі 6850 UV/VIS JENWAY за довжини хвилі 750 нм. Сума поліфенольних сполук також була більшою в плодових тілах у 3,9 рази, порівняно з біомасою (37,872 мг/г та 9,754 мг/г відповідно).

Отримані дані вказують на те, що плодове тіла містять в своєму складі більше як полісахаридів, так і поліфенольних сполук, порівняно з міцеліальною біомасою. З іншої сторони, використання міцеліальної біомаси, отриманої методом культивування на рідкому живильному середовищі дозволяє отримувати стандартизовану за якісним і кількісним складом сировину, що не залежить від навколишніх умов, на відміну від плодових тіл, зібраних в природі.

Висновки. Встановлено кількісний вміст суми полісахаридів та поліфенольних сполук в плодових тілах та біомасі гриба *Verpa bohemica*. Зморшкова шапинка є перспективною сировиною, а отримані дані можуть бути використані для подальших досліджень.